

‘Risico’s geothermie veel kleiner dan van overstroming’

Aardwarmte, of geothermie, is ondergrondse warmte in diepere aardlagen. Het is een belangrijk alternatief voor het gebruik van aardgas in de glastuinbouw. In potentie kan aardwarmte de helft van de warmtebehoefte van de glastuinbouw dekken en ook een belangrijke bijdrage leveren aan de verduurzaming van Nederland (zie ook interview ondernemer Leon Ammerlaan). Soms echter rijdt bureaucratie een succesvol aardwarmteproject in de wielen.

Aardwarmtetoepassing in Nederland staat nog aan het begin van de ontwikkeling met ruim twintig gerealiseerde projecten, vrijwel allemaal in de glastuinbouw. Kas als Energiebron, het innovatieprogramma van Glastuinbouw Nederland en het Ministerie van LNV, streeft ernaar het aantal gerealiseerde projecten per jaar te vergroten.

Verdubbeling capaciteit

Er is veel animo in de sector. Om het potentieel te kunnen benutten werkt Kas als Energiebron samen met branchevereniging Geothermie Nederland aan verbeteringen op het gebied van de financiering, professionalisering van de aardwarmteketen en kennisontwikkeling. De leden van Geothermie Nederland hebben een lijst van twintig aardwarmteprojecten die zij de komende vijf jaar kunnen realiseren. Dat betekent een verdubbeling van de huidige capaciteit. Tussen 2025 en 2030 moeten nog eens twintig aardwarmteprojecten zijn afgerond. Daarvoor is nog geologisch onderzoek nodig, omdat de aardlagen niet overal in Nederland hetzelfde zijn samengesteld.

Risico’s gering

Daar kan ook zeker een beperkende factor liggen. Actueel voorbeeld is de situatie in teeltgebied Californië, in het noorden van Limburg. In oktober vorig jaar vroeg aardwarmteproject CLG Geothermie BV faillissement aan. Het project leverde vanaf 2015 warmte en lag sinds twee jaar stil na een lichte aardbeving in de diepe ondergrond (op 5,5 km diepte). Extern onderzoek gaf aan dat er waarschijnlijk geen relatie ligt tussen de beving en warmtewinning en dat het risico op nieuwe en vooral grotere bevingen klein is. De aardwarmteput ligt immers op 2.300 meter. Desondanks stemden het ministerie van EZK en toezichthouder SodM niet in met herstart van de warmtewinning.

Perspectief

Jean Aerts, bestuurslid en regiovoorzitter bij Glastuinbouw Nederland, spreekt mede naar aanleiding van actuele ontwikkelingen aan de andere kant van de grens, van een teleurstellende gang van zaken: “Californië was een van onze meest energie verduurzamende glastuinbouwgebieden, maar daar is voorsnog een abrupt einde aan gekomen. Geothermie bood de glastuinbouw in Noord-Limburg perspectief voor duurzame warmte met prima koppelkansen voor de gebouwde omgeving. Opvallend is dat vlak over de grens in Duitsland over dezelfde ondergrond heel anders wordt geoordeeld en met goede risicomodellen geothermie wordt ontwikkeld. ‘Nul risico is een showstopper, dan kun je ook de straat niet oversteken’, zegt de Duitse professor in de geologie Horst Rüter. Zij zoeken aanvaardbaar risico en hebben ervaring met seismisch onderzoek in gesteente.”

Besluitvorming

Aerts doelt op de plannen van telerscoöperatie Landgard voor een geothermieproject in het Duitse Straelen, net over de grens. Als het project slaagt staan de geothermische bronnen in eerste instantie vooral ter beschikking van de glastuinbouwbedrijven in de grensstreek. “De Duitsers bedanken Nederland feitelijk voor de opgedane expertise en pakken

wel door, met een boring in dezelfde gesteentelaag als Californië. Geothermie zonder risico is een utopie, maar de kans op een beving in Noord-Limburg is, denk ik, kleiner dan die op een overstroming in het westen van ons land. En toch liggen daar de grootste steden en woont daar verreweg het grootste deel van onze bevolking. De put in het teeltgebied kan morgen weer worden opgestart, maar daar is wel een nuchtere en reële besluitvorming van de Nederlandse overheid voor nodig.”